

ע"פ 51763/09/14 - יצחק דור נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 51763-09-14 דור נ' מדינת ישראל ואח'

בפני	כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד
	כב' השופטת מיכל ברנט
	כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין
המערער	יצחק דור
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

פסק-דין

כללי

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה בת.פ.

10-01-22642, מיום 10.4.14 לפיו הורשע המערער בעבירות של זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות, גניבה בידי עובד וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

המערער נידון למאסר בפועל למשך 60 חודשים, הפעלת מאסר מותנה בן 7 חודשים במצטבר לעונש המאסר שנגזר עליו בתיק זה, 12 חודשי מאסר על תנאי בתנאים המפורטים בגזר-הדין, תשלום קנס בסך ₪ 50,000 או 7 חודשי מאסר תמורתו ותשלום פיצוי למתלונן בסך של ₪ 500,000.

2. על פי עובדות כתב האישום גנב המערער ממעבידו, אהרון בקשי, בעלים של חברת "אלום גולד", משנת 1997 ועד לחודש אפריל 2006 סכום העולה כדי שני מיליון ₪, כאשר ב- 45 הזדמנויות שונות דאג להעביר את הסכום הנ"ל מחשבון הבנק של החברה שבבעלות המתלונן, בה עבד המערער כחשב, לחשבון הבנק של אשת המערער, אלא שלטענת המערער בבימ"ש קמא ובהודעת הערעור כלפי הכרעת הדין ההעברות נעשו בידיעתו ובאישורו של המתלונן כדי להונות את רשויות המס.

3. הערעור הופנה תחילה כנגד הכרעת הדין ולחלופין כנגד גזר הדין, אך במהלך הדיון, ולאור המלצת בית המשפט, חזר בו המערער, באמצעות בא כוחו, מהערעור על הכרעת הדין והוא מופנה כלפי גזר הדין בלבד.

טענות הצדדים

עמוד 1

4. לטענת ב"כ המערער, בית משפט קמא שגה בקביעת מתחם העונש, עת קבע מתחם ענישה הנע בין 3 ל - 7 שנות מאסר. אף אם זה המתחם הנכון הרי שמכלול הנסיבות ומכלול השיקולים לקולא תומכים בגזירת עונש ברף הנמוך של המתחם שקבע בימ"ש קמא, וזאת בעיקר לנוכח חלוף הזמן.

המתלונן השתהה בהגשת התלונה, כתב האישום הוגש רק בשנת 2010, והמשפט התנהל במשך ארבע שנים. המערער הוא אדם מבוגר העומד לרצות מאסר לתקופה ממושכת על עבירות שהוא ביצע לפני כעשור, ובמקרים כגון אלה יש לתת משקל לחלוף הזמן.

נסיבותיו האישיות של המערער קשות ולא ניתן להן משקל מספיק. זה מאסרו הראשון של המערער מאחורי סורג ובריח, מצבו הבריאותי אינו טוב ועל פי חוות דעת רפואית ריצוי מאסר עלול לגרום לו לנזק ואפילו לסכנה לחייו.

באשר לקנס ולפיצוי, יכולתו הכלכלית של המערער דלה, הוא נותר חסר כל ועומדת ותלויה כנגדו תביעה אזרחית שהגיש המתלונן להחזרת סכום הגניבה.

ב"כ המערער עותר לבטל את הקנס שהוטל על המערער ואת המאסר חלף אי תשלומו שכן הוא אינו עולה בקנה אחד עם פסיקת בית המשפט העליון בע"פ 4190/13 **עידו סמואל נ' מדינת ישראל**.

5. ב"כ המשיבה טענה כי העונש שהוטל על המערער הולם את חומרת העבירות ומתחשב בנסיבותיו האישיות של המערער, לרבות במצבו הרפואי שאינו חמור. בכל הנוגע לחלוף הזמן מביצוע העבירות, הרי שהמערער ניהל הליך הוכחות ממושך ובימ"ש קמא הביא את עובדת חלוף הזמן בחשבון בגזירת העונש.

לעניין הפעלת המאסר המותנה במצטבר לעונש המאסר בגין העבירות נושא גזר-הדין הדגישה ב"כ המשיבה כי מדובר במי שתוך כדי שדינו נגזר בתיק קודם והוא הביע חרטה וצער, ובמהלך ביצוען של עבודות שירות, הוא ביצע את העבירות מושא הערעור ולפיכך זה המקרה הנכון להפעלת המאסר המותנה במצטבר לעונש המאסר שנגזר בתיק זה.

באשר לקנס והפיצויים, המרכז לגביית קנסות נוהג לפרוס אותם לתשלומים ככל שקיים קושי כלכלי לשלם, מה גם שמדובר בסכום הנמוך באופן משמעותי מסכום המעילה.

במהלך הדיון טענה ב"כ המשיבה בשם ב"כ המתלונן שאם המערער ישלם את סכום הפיצוי תוך 30 יום הדבר יילקח בחשבון בתביעה האזרחית.

דין והכרעה

6. על חומרתן הרבה של עבירות הגניבה והמרמה, שיש בהן משום מעילה באמון המעביד. עמדו בתי המשפט בפסיקה שהובאה ע"י בימ"ש קמא. כבוד השופטת ברק-ארז קבעה בע"פ 4190/13 סמואל נ' מדינת עמוד 2

"בבואנו לדון בערעור על גזר דינו של המערער נקודת המוצא חייבת להיות מחמירה - בשים לב לעוצמת הפגיעה בקורבנות העבירות, כמו גם בפגיעה האנושה של עבירות מרמה מסוג זה בביטחון הנדרש בפעילות כלכלית וביכולתם של אנשים לתת אמון בזולתם".

7. עיון בגזר הדין מעלה כי בית משפט קמא סקר את הפסיקה הנוהגת במקרים דומים כמפורט להלן:

בע"פ 3587/12 **אסתר דדון נ' מדינת ישראל** נדון עניינה של המערערת, שעבדה כמנהלת חשבונות בחברה והורשעה בבימ"ש המחוזי בעבירות של גניבה בידי עובד, זיוף בנסיבות מחמירות (164 עבירות), שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות (164 עבירות), מרמה והפרת אמונים בתאגיד, רישום כוזב במסמכי תאגיד וקשר לפשע, כשסכום הגניבה מהמעביד היה כמיליון ₪.

בימ"ש המחוזי גזר על המערערת 42 חודשי מאסר בפועל והפעיל 12 חודשי מאסר מותנה, שנגזרו על המערערת בעבר בגין עבירות דומות, במצטבר, 18 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 50,000 ש"ח או 6 חודשי מאסר תמורתו, ותשלום פיצוי כספי בסך 250,000 ₪ לבעל החברה בה עבדה.

בית המשפט העליון ביטל את הקנס, וקבע כי אף שמדובר במאסר בפועל ממושך ולא קל, הוא אינו חורג לחומרה.

בעפ"ג 26410-12-10 (מחוזי מרכז) **מיסון נ' מדינת ישראל**, נדחה ערעורה של המערערת, אשר הורשעה, לאחר הודייתה במסגרת הסדר טיעון, בגניבה של 1.7 מיליון ₪ ממעביד, ובקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף מסמך בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות וניסיון לגניבה בידי עובד של כ-300,000 נוספים, ונדונה ל-5 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.

בע"פ 3196 **נחמה מילר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנוב, 01.08.07), המערערת הורשעה, על פי הודאתה, במאות מקרים של גניבה בידי עובד, זיוף בכוונה לקבל דבר במרמה, שימוש במסמך מזויף, קבלת דבר במרמה ורישום כוזב במסמכי תאגיד, במשך 7 שנים, במהלך גנבה מעל 1,000 שיקים של המכללה בה עבדה בסכום כולל של למעלה מ-4,670,000 ₪.

בית המשפט גזר על המערערת 5 שנות מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי וערעורה על גזר הדין נדחה.

בע"פ (בימ"ש מחוזי ת"א) 71522/06 **בלה בת איסקס שירין נ' מדינת ישראל**, הוקל עונשה של מערערת אשר הורשעה, על פי הודאתה, בעבירות גניבה בידי עובד, זיוף בכוונה לקבלת דבר בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף, בכך שזייפה סכומי כסף על גבי שיקים אשר נרשמו לטובתה, וביצעה רישומים כוזבים בספרים כשסכומי הכסף אותם גנבה הגיעו ל-2,300,000 ₪.

על המערער נגזרו 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, אשר הופחתו על ידי בית המשפט שלערעור ל- 30 חודשים לריצוי בפועל.

בעפ"ג (בימ"ש מחוזי ת"א) 9583-12-10 **משה ענתבי נגד מדינת ישראל**, נגזרו על המערער, אשר הורשע ב-33 עבירות של גניבה ממעביד בסך של כ-2,400,000 ש"ח, 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. ערכאת הערעור העמידה את עונשו על 20 חודשי מאסר בשל אחידות הענישה, נוכח עונש של 18 חודשי מאסר שנגזר על מעורבת אחרת.

בפס"ד כהנים, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור המדינה והחמיר עונש מאסר של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות שהוטל על עובד שגנב ממעבידו סכום של 580,000 ₪, למאסר בפועל של 30 חודשים, בהתחשב בכך שערכאת ערעור איננה ממצה את הדין עם משיבים ובית המשפט העליון הותיר את קביעות בית המשפט המחוזי על כן.

בע"פ 11445/05 **דוד רוט נגד מדינת ישראל**, נדון עניינו של מערער, פקיד בכיר לשעבר בסניף בנק, אשר הורשע על פי הודאתו בגניבה בידי מורשה, רישום כוזב במסמכי תאגיד, מרמה והפרת אמונים בתאגיד, זיוף בנסיבות מחמירות, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גניבה בידי עובד ושימוש במסמך מזויף, בכך שבמסגרת תפקידו בבנק משך כספים מחשבונות וכן נטל הלוואה בסך של כ-4,700,000 \$, אותם הפקיד בחשבונות לקוחות אחרים, לרבות הוריו, בסך של \$10,000.

בית המשפט המחוזי גזר על המערער 3.5 שנות מאסר בפועל בשל מצבו הרפואי הירוד ותסמונת נפשית ממנה סבל.

בית המשפט העליון קבע כי לולא הנסיבות החריגות של ביצוע העבירות, פעולת המערער שלא ממניעים של התעשרות עצמית והטעמים הרפואיים החריגים, היה מקום להחמיר בעונשו של המערער בצורה משמעותית ודחה את הערעור.

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 54420-12-12 **אמיר נגד מדינת ישראל**, נדון עניינו של מערער אשר הורשע בביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וכן צירף תיק נוסף בו הורשע בביצוע עבירות זהות.

המערער הציג עצמו כאיש עסקים וקיבל במרמה מאנשים שונים סכומי כסף. כמו כן קיבל כ-450,000 ₪ מנשים תוך מצג כוזב שפניו ליחסים רומנטיים עימן.

בית משפט קמא גזר על המערער שבע שנות מאסר וכן הפעיל שלושה מאסרים מותנים שהיו תלויים ועומדים כנגדו בחופף זה לזה ובמצטבר לעונש המאסר שגזר על המערער כך שיהא עליו לרצות מאסר כולל של שמונה שנות מאסר וחייב אותו בתשלום פיצוי לכל אחד מהמתלוננים, במלוא הסכום שגזל ממנו.

בעת הדיון בערעור קיבל המערער את המלצת בית המשפט וחזר בו מהערעור.

בעפ"ג (מרכז) 26250-11-10 **חזיה ואח' נ' מדינת ישראל**, נדחה ערעורם של שני אחים, אשר הורשעו,

על יסוד הודאותיהם, בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות, זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, איומים והוצאת שיק ללא כיסוי, בסכום כולל של כמיליון ₪.

על המערער נגזרו 4 שנות מאסר בפועל, 7 חודשי מאסר על תנאי, קנס ופיצוי המתלוננים בשיעור הנזק שנגרם להם.

8. מסקירת הפסיקה דלעיל עולה, איפוא, כי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט קמא הוא מתחם הולם את נסיבות ביצוע העבירות, שהינן חמורות ביותר, לאור המעילה באמון שנתן המתלונן במערער, לאור התחכום שבו נקט המערער לצורך גניבת הכספים ממעבידו, לאור משך הזמן שבו התבצעו מעשי העבירה, ולאור היקף הגניבה בסכום של כ-2 מיליון ש"ח.

9. חומרת יתר יש לייחס לעובדה שבעת ביצוע העבירות ריצה המערער עבודות שירות שנגזרו עליו בשנת 2004 בת.פ. 4932/02 (בית משפט השלום בתל אביב) לאחר שהורשע בעבירות של גניבה בידי מנהל, רישום כוזב במסמכי תאגיד, מרמה והפרת אמונים בתאגיד וזיוף המשפיע על עסקאות.

המערער הסתיר ממעבידו את עברו הפלילי ואת העובדה כי הוא מרצה עונש מאסר בעבודות שירות תוך כדי העסקתו בגין עבירות דומות, כאשר את עובדת העדרו מהעבודה בשל ביצוע עבודות השירות, תירץ בכך שהוא יוצא ללימודים.

עיון בגזר דינו של בימ"ש קמא מעלה כי בית המשפט קמא, בצד התייחסותו, ובצדק, לחומרה הרבה בעבירות אותן ביצע המערער, שקל לקולא אף את נסיבותיו האישיות, ובין היתר את חלוף הזמן מגילויין של העבירות ועד להגשת התלונה, השיהוי בהגשת כתב האישום, אשר הוגש רק בשנת 2010, גילו של הנאשם, שהינו בן 67 שנים, מצבו הבריאות והכלכלי וכן את העובדה כי זה מאסרו הראשון מאחורי סורג ובריח.

אנו סבורים כי שיקולים אלה לקולא מצדיקים הקלה נוספת בעונש המאסר בפועל, כך שעונש המאסר על תנאי למשך 7 חודשים שהופעל במצטבר לחמש שנות המאסר יופעל בחופף לו והמערער ירצה תקופת מאסר כוללת של חמש שנות מאסר בפועל.

10. אנו מקבלים את בקשת המערער לבטל את הקנס שהוטל עליו ואת המאסר חלף אי תשלומו שכן גם אם גובה הפיצוי שהוטל על המערער בע"פ 6190/13 סמואל נ' מדינת ישראל, ושוטל ע"י כב' השופטת ברק-ארז, עולה בהרבה על סכום הפיצוי שהוטל על המערער שבפנינו, הרי לאור מצבו הכלכלי של המערער ועל מנת שאמצעיו הכלכליים המעטים יגויסו לפיצוי המתלונן, שהגיש נגדו גם תביעה אזרחית, ולא לתשלום לאוצר המדינה, אנו מבטלים את הקנס שהוטל עליו.

11. עונש המאסר על תנאי שהוטל על המערער והפיצוי שהוטל עליו יעמדו בתוקפם.

12. המערער יתייצב לריצוי מאסרו בבית סוהר הדרים, ביום 11.1.15 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות ופסק דין זה.

על ב"כ המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

התנאים שנקבעו לעיכוב ביצוע גזר-הדין יעמדו בתוקפם עד להתייצבות המערער לריצוי עונשו.

ניתן והודע היום, י' טבת
תשע"ה, 01 ינואר 2015,
במעמד ב"כ הצדדים
והמערער.
אברהם טל, נשיא
אב"ד

ד"ר שמואל בורנשטיין,
שופט

מיכל ברנט, שופטת